

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2018, declarat de avocatul Alexandru Bogos, în numele inculpatului

*Caraji Andrei XXXXX, născut la
XX XXXXX XXXX în XXXXXX, XXXXXX, locuitor al
XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, cetățean al
R. Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 11.04.2016 – 05.04.2018,
instanța de apel: 26.04.2018 – 17.09.2018,
instanța de recurs: 06.12.2018 – 23.01.2019.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Hâncești din 05 aprilie 2018, cauza fiind examinată conform descrițiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Caraji Andrei a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 2 ani închisoare.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 1 an.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Bordei N. și Bordei M. prejudiciul moral în mărime de a câte 500 lei pentru fiecare.

2. Instanța de fond a constatat că la 05 aprilie 2014, orele 18.00, inculpatul Caraji A., intenționat, din motive huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, în loc public, pe traseul din or. Ialoveni, str. Iachira, în regiunea fabricii „Sandriona”, conducând în stare de ebrietate alcoolică, automobilul „Volkswagen Vento”, n.î. XX XXXX, având scopul comiterii unui act de huliganism agravat și manifestând obrăznicie deosebită, intenționat a îndreptat automobilul în direcția lui Bordei M. și Bordei N., ce mergeau pe stradă, fără careva motive, numindu-i cu cuvinte necenzurate în prezența altor persoane, intenționat îi urmărea cu automobilul, deplasându-se cu viteză sporită în direcția ultimilor, de mai multe ori, a intenționat să-i lovească, chiar când ei încercau să fugă și să se ascundă după alte unități de transport parcate în preajmă, ca să nu fie accidentați, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

Instanța a reținut că inculpatul a depus o cerere prin care a recunoscut integral vina și a solicitat examinarea cauzei conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

În baza probelor administrate, instanța a încadrat acțiunile inculpatului pe art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate, care încalcă grosolan ordinea publică, comise cu aplicarea obiectelor pentru vătămarea integrității corporale.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de faptul că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care se sancționează cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, limitele noi se încadrează între 2 ani și 4 ani și 7 luni, că lipsesc circumstanțe agravante, cele atenuante fiind recunoașterea vinovăției, gradul II de invaliditate a inculpatului și faptul că anterior nu a fost judecat.

Totodată, instanța a statuat că părțile vătămate Bordei M. și Bordei N. au solicitat încasarea din contul inculpatului a prejudiciului moral în mărime de a câte 25.000 lei, pentru fiecare.

Conform art. 1423 alin. (1) Cod civil, mărimea compensării pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Or, părțile vătămate, fără îndoială, au suferit în urma acțiunilor ilicite ale inculpatului, dar prejudiciul moral solicitat, în mărime de 25.000 lei pentru fiecare este excesiv și exorbitant, contrar spiritului art. 41 CEDO (*hotărârea CtEDO Oneryldiz versus Turcia*).

Astfel, în circumstanțele constatate, fiind stabilit că inculpatul a recunoscut fapta imputată, că examinarea cauzei a avut loc în procedură simplificată și nu se atestă careva consecințe grave, urmează a fi încasat prejudiciul moral în mărime de 500 lei, pentru fiecare parte vătămată, acesta fiind suficient pentru acoperirea suferințelor psihice cauzate victimelor, reieșind din posibilitățile reale ale acestuia și consecințele conflictului, cu atât mai mult că condamnarea ultimului constituie deja o satisfacție echitabilă pentru părțile vătămate.

3. Părțile vătămate Bordei N. și Bordei M. au declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

Apelanții au invocat că Bordei M., fiind suferind cardiac, din cauza atacului inculpatului a avut dureri în piept, în regiunea inimii. Stresul a fost mai mare, cu cât încerca să-și protejeze soția care era alături. Bordei N. a suferit un șoc psihic, urmat de o stare de tremor, dureri de cap și amețeli. Acest fapt a fost confirmat de către martorul Bordei T., care a fost amenințată cu aplicarea violenței.

Suferințele psihice au fost provocate inclusiv prin acțiunile cinice și batjocoritoare ale inculpatului, acesta manifestând o atitudine umiltoare.

Pe lângă aceasta, instanța de fond a omis să se expună asupra cererii de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2018, apelul a fost admis, casată sentința în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Bordei N. și Bordei M. prejudiciul moral în mărime de a câte 5000 lei, pentru fiecare, și în beneficiul lui Bordei N. cheltuielile judiciare în sumă de 1000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că la stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut cont că inculpatul a comis o infracțiune gravă, considerând că acesta poate fi corectat fără privire de libertate.

În același timp, prejudiciul moral solicitat de părțile vătămate în mărime de 25.000 lei, pentru fiecare, este exagerat și nu a fost dovedit în cuantumul cerut, totodată, fiind întemeiată afirmația acestora că suma în mărime de 500 lei este prea mică, ținându-se cont de consecințele infracțiunii, și anume că după incident le-au fost cauzate emoții negative, au fost frustrați și au suportat stresuri acute, până în prezent nu și-au revenit în urma șocului, iar partea vătămată Bordei M. suferă de maladie cardiacă, agravându-i-se starea sănătății.

Or, caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret în care părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale.

Deci, ținând cont de suferințele psihice și fizice care le-au fost provocate părților vătămate în rezultatul acțiunilor infracționale ale inculpatului, prejudiciul moral în mărime de 5000 lei, pentru fiecare, este unul echitabil.

Totodată, materialele cauzei atestă că Bordei N. a încheiat un contract de asistență juridică cu avocatul Natalia Pruteanu, și potrivit bonului de plată, a achitat suma de 1000 lei, fiind neîntemeiată soluția instanței de respingere a cererii părții vătămate, privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

5. Avocatul Alexandru Bogos a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a deciziei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care din contul inculpatului să fie încasat în beneficiul părților vătămate prejudiciul moral în mărime de a câte 1000 lei, pentru fiecare.

Recurentul a invocat că părțile vătămate sunt rudele inculpatului, cu care este în relații ostile de o perioadă îndelungată din motivul partajării unei întreprinderi și a unor terenuri.

Astfel, relatările părților vătămate sunt alimentate de relațiile de dușmănie dintre ei, iar aceștia confundă solicitarea reparării prejudiciului moral cu solicitările de apărare.

Or, prejudiciul moral în mărime de 25.000 lei este total depășit, nefiind confirmat prin dovezi, iar părțile vătămate, invocând suferințe și trăiri puternice legate de acest incident, nu au prezentat careva probe în acest sens.

Prin urmare, în circumstanțele cauzei, este echitabilă și corectă încasarea prejudiciului moral în mărime de 1000 lei, pentru fiecare parte vătămată.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind mărimea prejudiciului moral cauzat părților vătămate, în strictă conformitate cu prevederile art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte. ***Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată*** în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. ***Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de***

judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul vizat este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura prejudiciului moral (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura prejudiciului moral în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Alexandru Bogos, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2018, în privința inculpatului Caraji Andrei XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun